

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ
ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Αθήνα, 18.07.2022

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς : -τον Υπουργό Οικονομικών κ. Χρήστο Σταϊκούρα
-τον Υπουργό Ανάπτυξης & Επενδύσεων κ. Άδωνι Γεωργιάδη

Θέμα: Σε απόγνωση δεκάδες χιλιάδες δανειολήπτες που έχουν πάρει στεγαστικό δάνειο σε Ελβετικό φράγκο

Όπως είναι γνωστό, κατά την διάρκεια κυρίως των ετών 2006 – 2008, οι τράπεζες δημιούργησαν, προώθησαν επικοινωνιακά και διέθεσαν τελικά στους καταναλωτές στεγαστικά δάνεια συνολικής αξίας 7 δισεκ. €, με τον τίτλο «δάνεια σε ελβετικό φράγκο».

Ο λόγος που προωθήθηκαν τα δάνεια αυτά, είχε να κάνει κυρίως με το γεγονός ότι εκείνη την περίοδο τα επιτόκια σε ευρώ (Euribor, EKT) ανέβαιναν συνεχώς και είχαν φθάσει κοντά στο 5%, ενώ την ίδια εποχή το ελβετικό φράγκο ακολουθούσε καθοδική πορεία. Έτσι, η εισαγωγή των δανείων αυτών εξυπηρετούσε την επιθετική πιστωτική επέκταση στη χώρα μας. Αντί, λόγω της αύξησης των επιτοκίων, να περιοριστεί η επέκταση αυτή, «ρίχτηκαν» στην αγορά για πρώτη φορά τα στεγαστικά δάνεια σε ελβετικό φράγκο που είχαν χαμηλά επιτόκια.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι τα στεγαστικά δάνεια από 11 δις € το 2001, ανήλθαν σε 43 δις € το 2005 και σε 78 δις € το 2008.

Οι τράπεζες, κατά την προώθηση των δανείων αυτών, εστίαζαν στη σύγκριση των επιτοκίων ανάμεσα στα δύο είδη δανείων, ενώ την ίδια στιγμή αποσιωπούσαν ή υποβάθμιζαν την επίρριψη του συναλλαγματικού κινδύνου αποκλειστικά στους δανειολήπτες, οι οποίοι δεν είχαν καμία εμπειρία σε τέτοιου είδους προϊόντα, δεδομένου ότι μέχρι τότε δεν είχαν χορηγηθεί δάνεια σε συνάλλαγμα (στεγαστικά ή καταναλωτικά) και σε φυσικά πρόσωπα (υπήρχαν μόνο σε επιχειρηματικές πιστώσεις).

Επιπρόσθετα, η χορήγησή τους πραγματοποιήθηκε κατά τρόπο πραγματικά αδιαφανή, αφού η ενημέρωση για τους συναλλαγματικούς κινδύνους και τις δυνατότητες αντιστάθμισής τους, ήταν μάλλον ανύπαρκτη, ενώ εάν τελικά παρεχόταν κάποια

αντιστάθμιση, αυτή λειτουργούσε παραπλανητικά αφού ίσχυε για 3 έτη, χωρίς δυνατότητα ανανέωσης στα επίπεδα της αρχικής συναλλαγματικής ισοτιμίας.

Δεν πρέπει, επίσης, να διαφεύγει της προσοχής και το γεγονός ότι στην περίπτωση ουσιώδους και σημαντικής μεταβολής της συναλλαγματικής ισοτιμίας, μεταβαλλόταν και το ίδιο το οφειλόμενο κεφάλαιο.

Αυτό ακριβώς το αρνητικό ενδεχόμενο έγινε πράξη τα αμέσως επόμενα χρόνια, όταν υπήρξε μία ραγδαία επιδείνωση της συναλλαγματικής ισοτιμίας του ευρώ προς το ελβετικό φράγκο.

Μία ένδειξη για το μέγεθος επιβάρυνσης των δανειοληπτών αποτελεί το γεγονός ότι τα στεγαστικά δάνεια που είχαν συναφθεί σε ελβετικό φράγκο στην Ελληνική αγορά από το 2006 μέχρι και το 2009, έγιναν στην συντριπτική τους πλειοψηφία σε ισοτιμία περί το 1,60 (1 € = 1,6 CHF), ενώ σήμερα η αγορά γίνεται κοντά στο 1 προς 1.

Η κατακρήμνιση αυτή του ευρώ έναντι του ελβετικού φράγκου, είχε ως οδυνηρή επίπτωση την αντίστοιχη υπέρμετρη αύξηση της μηνιαίας οφειλόμενης δόσης αποπληρωμής αλλά και την εκτόξευση στα ύψη του ανεξόφλητου ποσού των δανείων.

Για παράδειγμα, για δάνειο 300.000 € με ρήτρα ελβετικού φράγκου (επιτόκιο LIBOR CHF μηνιαίας διάρκειας + περιθώριο 1,50% + εισφορά N.128/75 0,12%), με συναλλαγματική ισοτιμία την ημέρα της εκταμίευσης τα 1,6039 CHF/EURO και διάρκεια δανείου 9,5 έτη, ο δανειολήπτης κατέληξε τελικά να αποπληρώσει για κεφάλαιο (εμπρόθεσμα, χωρίς καθυστερήσεις και χωρίς τόκους υπερημερίας), το ποσό των 376.244 €, ενώ εάν το δάνειο ήταν σε ευρώ θα πλήρωνε 300.000 €.

Συνεπώς, η ζημία του μόνο από την αποπληρωμή του κεφαλαίου ανήλθε σε 76.244 ευρώ, ενώ η επιπρόσθετη ζημία από την αποπληρωμή και των τόκων ήταν 3.596 ευρώ. Συνολικά, δηλαδή, από την «ευρωπαϊκή» των ελβετικών φράγκων υπέστη ζημία 79.840 €.

Όσοι δε δανειολήπτες είχαν λάβει στεγαστικά δάνεια μεγαλύτερης διάρκειας ή αναγκάστηκαν, λόγω των δυσχερειών που αντιμετώπιζαν, να προβούν σε επιμήκυνση της αποπληρωμής τους, ενδέχεται ακόμη και σήμερα να οφείλουν τελικά (και παρά τις μεγάλες καταβολές που έχουν πραγματοποιήσει και την πολυετή εξυπηρέτηση των δανείων τους), ποσά που βρίσκονται κοντά στο ύψος του αρχικού κεφαλαίου που έλαβαν για την αγορά της κατοικίας τους.

Οι παραπάνω δυσμενείς εξελίξεις είχαν ως αποτέλεσμα να ξεκινήσει ένας μεγάλος δικαστικός αγώνας των δανειοληπτών, που όμως δεν δικαιώθηκε. Οι δικαστικές αποφάσεις στην πραγματικότητα δεν έκριναν το ζήτημα της παροχής επαρκούς πληροφόρησης και σωστής καθοδήγησης των πελατών.

Οι αγωγές των καταναλωτών και των ενώσεών τους είχαν, ως επί το πλείστον, εστιάσει στην αδιαφάνεια και καταχρηστικότητα του όρου για τον συναλλαγματικό κίνδυνο, όμως τα δικαστήρια (Αρειος Πάγος) έκριναν, για νομικούς λόγους, ότι ο όρος δεν μπορεί να ελεγχθεί αν είναι καταχρηστικός.

Η συμβιβαστική πρόταση της Ανεξάρτητης Αρχής «Συνήγορος του Καταναλωτή», (ο δανειολήπτης θα πλήρωνε τις δόσεις με σταθερή ισοτιμία 1€ / 1,40 CHF και η διαφορά που θα προέκυπτε από την πραγματική ισοτιμία θα καλυπτόταν από την τράπεζα έως τη λήξη

του δανείου), αλλά και το σχέδιο που είχε συντάξει η ΕΔΙΠΚΑ - Ένωση Δικαίου Προστασίας Καταναλωτή – (ισομερής κατανομή του κινδύνου της συναλλαγματικής ισοτιμίας ανάμεσα στους δανειολήπτες και τις τράπεζες, ήτοι της μέσης τιμής που προκύπτει ανάμεσα στην ισοτιμία ανάμεσα σε αυτή που υπήρχε κατά την ανάληψη του δανείου και την τρέχουσα), επίσης δεν έγιναν αποδεκτές.

Δυστυχώς, ήδη πολλά στεγαστικά αυτής της κατηγορίας έχουν γίνει «κόκκινα» και πέρασαν στους servicers, με ό,τι αυτό σημαίνει για τις όποιες δυνατότητες ρύθμισης.

Προκειμένου λοιπόν να δοθεί μία ανάσα στους δανειολήπτες σε ελβετικό φράγκο και να μη βρίσκονται μονίμως απέναντι από τείχος αδιαφορίας, κατάσταση που θα τους οδηγήσει σε απόγνωση και ασφυξία, έστω και σήμερα προβάλλει επείγουσα η ανάγκη νομοθετικής ρύθμισης, πάντα με οδηγό την απαιτούμενη κοινωνική ευαισθησία, ώστε να βρεθεί μία βιώσιμη πολιτική λύση που θα τους παρέχει κάποιες εναλλακτικές διεξόδους, πέρα από τις όποιες δικαστικές δυνατότητες τους έχουν απομείνει ατομικά.

Ύστερα από τα παραπάνω και δεδομένου ότι :

- Οι δανειολήπτες ουδόλως μπορούσαν να προβλέψουν τις δυσμενείς εξελίξεις που τελικά έλαβαν χώρα, δεδομένου ότι ποτέ στο παρελθόν δεν είχαν συναλλαγές με τράπεζες για τέτοιου είδους προϊόντα.
- Η εκτίμηση της διακύμανσης της συναλλαγματικής ισοτιμίας νομισμάτων δεν είναι αποτέλεσμα αυστηρά θεσπισμένων και εκ των προτέρων γνωστών αριθμητικών υπολογισμών, αλλά εξαρτάται από πολλούς και απροσδιόριστους παράγοντες οι οποίοι είναι αδύνατον να εντοπιστούν και να ληφθούν υπόψη όχι μόνο από το «μέσο» συνετό δανειολήπτη, αλλά ακόμα και από ειδικούς και έμπειρους οικονομολόγους.
- Στις υπογεγραμμένες δανειακές συμβάσεις σε πολλές περιπτώσεις δεν υπήρχε αναφορά ή προειδοποίηση για τις τραγικές συνέπειες από ενδεχόμενη μεταβολή στη συναλλαγματική ισοτιμία, έλεγχος καταλληλότητας των δανειοληπτών για τέτοιου είδους προϊόντα και ορθή συμβουλευτική καθοδήγηση, αλλά ούτε και δυνατότητα αντιστάθμισης του κινδύνου. Γενικά και κατά κανόνα, η ενημέρωση και διαφώτιση των καταναλωτών για τους κινδύνους ήταν ελλιπής, αναδεικνύοντας τις μεγάλες ευθύνες των τραπεζών στο ζήτημα αυτό.
- Η επιδείνωση της συναλλαγματικής ισοτιμίας έλαβε απρόβλεπτες και ακραίες διαστάσεις.
- Η Ανεξάρτητη Αρχή «Συνήγορος του Καταναλωτή», στο πλαίσιο της συμβιβαστικής επίλυσης υποθέσεων δανείων σε ελβετικό φράγκο, έχει διαπιστώσει παραβίαση της υποχρέωσης των πιστωτικών ιδρυμάτων για προσήκουσα προσυμβατική ενημέρωση των δανειοληπτών.
- Το νομοθετικό πλαίσιο για την προστασία των δανειοληπτών από τους κινδύνους που έχουν τα δάνεια σε συνάλλαγμα δεν ήταν επαρκές, όπως αποδείχθηκε από τις ενωσιακές συστάσεις και οδηγίες, που ακολούθησαν για τέτοιου είδους δάνεια και που πλέον έχουν ενσωματωθεί στις εθνικές νομοθεσίες.

- 70.000 νοικοκυραίοι συμπολίτες μας, πέρα από το ότι ταλανίζονται και επιβαρύνονται ψυχολογικά, έχουν ζημιωθεί υπερβολικά οι ίδιοι και οι οικογένειές τους, έχουν πέσει έξω στον οικονομικό προγραμματισμό τους ή ακόμα και έχουν καταστραφεί στην προσπάθεια αποπληρωμής και επιπρόσθετα ζουν με την αγωνία νέων επιβαρύνσεων από την αύξηση του επιτοκίου που, σύμφωνα με δημοσιεύματα, αποφάσισε τον περασμένο μήνα η ελβετική κεντρική τράπεζα, την οποία οι ελληνικές τράπεζες δεν έχουν ακόμη μετακυλίσει στους πελάτες τους.

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί :

- 1) Είναι στις προθέσεις της κυβέρνησης η εύρεση λύσης για την άμβλυνση των επιπτώσεων και την ανακούφιση από τα βάρη που σηκώνουν δεκάδες χιλιάδες οικογένειες και περίπου 280.000 άμεσα ή έμμεσα εμπλεκόμενοι συμπολίτες μας στα δάνεια με ρήτρα ελβετικού φράγκου;
- 2) Σε ποιες ενέργειες θα προβείτε ώστε να απαλλαγούν οι δανειολήπτες από τις υπέρογκες χρεώσεις, που προέκυψαν από την ανατίμηση του ελβετικού φράγκου έναντι του ευρώ ;
- 3) Γνωρίζει η κυβέρνηση εάν οι τράπεζες είχαν αντασφαλίσει τις χορηγήσεις τους σε ελβετικό φράγκο, απέναντι στον συναλλαγματικό κίνδυνο ;
- 4) Είναι στις προθέσεις της κυβέρνησης να υιοθετήσει και θεσμοθετήσει κάποια εκ των συμβιβαστικών προτάσεων που διατυπώθηκαν στο παρελθόν από θεσμικούς φορείς ;

Οι ερωτώντες βουλευτές

Μιχάλης Κατρίνης

Κωνσταντίνος Σκανδαλίδης

Ευαγγελία Λιακούλη

Γεώργιος Αρβανιτίδης

Νάντια Γιαννακοπούλου

Αντωνία (Τόνια) Αντωνίου

Ιλχάν Αχμέτ

Χρήστος Γκόκας

Βασίλης Κεγκέρογλου

Χαρά Κεφαλίδου

Δημήτριος Κωνσταντόπουλος

Ανδρέας Λοβέρδος

Γεώργιος Μουλκιώτης

Μπουρχάν Μπαράν

Δημήτριος Μπιάγκης

Γεώργιος Παπανδρέου

Ανδρέας Πουλάς

Γεώργιος Φραγγίδης

